

Déli Hírlap

Redacția și administrația:
TIMIȘOARA, I, Piața Brătianu No. 3.
Telefon: 28—10.

GAZETA MAGHIARILOR
DIN BANAT

Nr. cererii de insc. in Reg. publ. per 934-1938
Trib. Timișoara.
Redactor resp. Dr. VARNAY ELEMER

Dávid és Góliát harca

A finn szabadságharc győzelmének huszonkettedik fordulóján ismét fegyverben van az ország. Mannerheim és Van der Goltz tábornok győzelmére a finn csapatokat. Most is Mannerheim tábornok vezénylése alatt sorakeltek a nemzetvédelmi csapatok, de sokkal kevesebbrel, mint közel negyed évszázaddal ezelőtt. Megindult az orosz gőzhenger. És bármilyen erős is védekezik Finnország, alig képzelhető, hogy feltartóztassa a nagy drámát. Ennek az állámnak meghódítása okozhat múló nehézségeket, de végeredményben mégis csak felgöngyölít minden ellenállást a sokszoros túlerőben lévő orosz hadsereg. A beláthatatlan hadoszlopok és a sűrű technikai fölény, minden hazaszeretet, és kétségbeesett védekezés ellenére is előbbre lép az orosz hadsereg. Ez a borús sztratégiai igazság. Ha ez nem történik, amint hogy történnék népszerűségi fordulatok és változatok a történelemben, úgy bizony veszne van az ezek tő országában. A finn tő országának nevezik Finnországot. De azokkal az erőkkel, amelyekkel a finn népe a valódi hatványkétezer tavacska tükre csillan e vad- és messzi északi államban, amelyet a szabadságharc ideje levezője hat át. Sajátos, büszke kultúrája van ennek a kicsi országnak, a változó impériumok alatt is megmaradt idejei és értékei. Ezek a finnnek ma is a Kalevala és az ősi népi, akik a műveltség és civilizáció minőségében a legmagasabb szinten állnak. Már az ősi építészeti, középületek, házaik, templomok és megkülönböztetik őket más nemzetektől. Ezek a finn néplek sajátos pikurális kiépítése, zenéjük eredeti mélysége szépségektől és a Sibelius, Cajanus, Erkki, Merzatin, ki ne felejtse ezeket a neveket, amelyek a világ minden országában megismerkedtek. És ki nem ismeri a finn Nurmít, a csodafutót, s a sport többi kiemelkedő alakját? A finn futók, gerelyvetők, rudugók, dobosok, a testkultúra legnagyobb kiteljesítései. Ép testben él lélek, egyetlen nép fiaira jellemzőbb ez a megállapítás, mint a finnekre, akik a legmagasabb képviselői az erős, bölcs józanságnak. Ők akarták megrendezni a legközelebbi világversenyeket is. És ime, semmivé lett a nemes versenyen győztes ünnepsége. Az élet ujongó verőfény kultúrájából a halál kialszta lett, vér áztatott a földet, amelynek fia már felkészültek a harcra. Bizonyára elhullottak már a szörnyű küzdelemben jónéhányan, akiknek zöldbábéi voltak a földön. Tragikus ez az ország sorsa, amely ismét letöröl a világ térképéről a finnországot, napfényes darabot. Igaz, hogy az északi fény volt, amit ott világított, de ez az ország világosság meglehetősen boldogságot adó. Az egész világ rokonszenve kíséri Finnország sorsát a küzdelemben. De ebben a nagy rokonszenves küzdelemben Finnország egyedül maradt. Európa messziből is vannak foglaltak saját bajjaikkal, a legközelebb álló skandináv-államok pedig hosszú időn keresztül a félreértésben ringatódtak, hogy fokozatosan a félreértésben ringatódtak, hogy fokozatosan katonai szervezkedésre nincsen szükség, így várható sehonnan sem segítség. Pénzt, anyagi segítséget kaphat Finnország és azt kap is. Jelentős légiókat is, akik hajlandók résztvenni a szabadságharcban, de ez aztán minden. Amerika is fog túlmenni vezető köreinek felháborodásán, de a legjobban közelebb fog, de igen kevés reménytelenség van a sikernek. Ilyen kilátásokkal indul Dávid és Góliát harca. Egy harc, amelyben csak a sztratégiai erők fölénye dönthet és nem a kis népek igazsága és a bibliai legenda.

Hónapokig képesek a finnek ellenállani A finn népkormány Terijoke elhagyására kényszerült

Londonból jelentik: Az angol lapok azt írják, hogy a finnek meg lehetnek elégedve ellenállásuk sikerével. A Manchester Guardian is azt írja, hogy a finnek sikeresen harcolnak az oroszokkal. A mind jobban megerősödő támogatás révén

Finnország több hétig, esetleg hónapokig is ellenállhat a támadásoknak.

A finnek olyan értesítéseket szereztek, hogy az orosz csapatok parancsot kaptak arra, hogy a sahnijarvi nikelbányákat minden áron meg kell szerezni.

Keleten és Északon állandóan hull a hó. Emiatt északon állandó a sötétség. A Ladoga-tó északi részén lévő arcvonalon is teljes a homály. Ezek a természeti adottságok késleltetik.

a nagyobb harci cselekményeket.

CÁFOLJÁK A MANNERHEIM VONAL ÁT-TÖRÉSÉT.

Párisból jelentik: (Rador.) A Havas ügynökség délelőtt 11 órakor táviratot kapott Helsinkiből, amelyben

megcáfolják azt az orosz állítást, mintha a karéliai félszigeten áttörték volna a finnek védelmi vonalát.

A szovjet hadvezetőség kiadott jelentéséből német részről arra következtetnek, hogy az orosz csapatok, miután behatoltak a Mannerheim védelmi vonalba, előnyomulásuk követke-

tében a háboru időtartama megrövidült. A Havas ügynökség megállapítása szerint ezek a hírek teljesen alaptalanok.

SVED POLITIKUSOK AZ ÁLTALÁNOS MOZGOSÍTÁST SÜRGETIK.

Párisból jelentik: (Rador.) A Le Jour vezércikkét közöl és ebben azt írja, hogy politikai körökben törelmetlenül várják a skandináv államok oslói határozatát annál is inkább, mert olyan hírek vannak forgalomban, hogy

Svédország és Norvégia fegyver- és hadianyagszállítás formájában kívánja támogatni Finnországot.

Lehetségesnek tartja a lap, hogy Oslóban újabb békejavaslatot készítenek elő, amely hasonló lesz ahhoz a kezdeményezéshez, amelyet a holland és a belga uralkodók egy hónappal ezelőtt indítottak.

Az Oeuvre szerint szerdán ötezer svéd önkéntes érkezett Finnországba és két vonaton muniációt, egy vonaton pedig hadfelszerelési tárgyakat szállítottak a finn hadsereg részére. Hírek vannak arról is, hogy

sok olasz önkéntes érkezik legközelebb Stockholmba.

Több fontos svéd személyiség az általános mozgósítás elrendelését kívánja, hogy Finnországot katonailag támogassák, miután

a mostani konfliktus veszélyezteti Svédország létét is.

Nyolcvan orosz harcikosci semmisült meg

Helsinkiből jelentik: A finn hadsereg főparancsnokság hivatalos jelentése megállapítja, hogy a finn csapatok valamennyi szovjet támadást visszaverték. A Kalfieri környékén harcoló csapatok nyolc szovjet harcikosci megsemmisítettek. Ezzel a karéliai földnyelven

az elpusztított szovjet harcikosci száma nyolcvanra emelkedett.

Ebből is kiténik, hogy a finnek az arcvonalnak ezen a részén kitűnő csapatokat és aknamezőket állítottak fel. A szovjet repülő eredménytelenül bombázták ismétlen Petsamo várost és a Ladoga-tó északi részén lévő helységeket. Az éj még mindig erősen borult és az idő alkalmatlan-

ná teszi a nagyobb katonai hadműveleteket. (Radoriress.)

GYŐZELMET JELENTENEK AZ OROSZOK.

Moszkvából jelentik: (Dunapost.) A ma kiadott hadijelentés

orosz győzelméről számol be. A jelentés megállapítja, hogy a Murmanszk irányából haladó orosz csapatok az ellenség ellenállásának megtörésével Petsamótól délre 35 kilométernyire nyomultak előre. A Petroszavosz irányából előretörő csapatok sikeres ütközetek után átlépték a Murmest—Jennisen vasuti vonalat és Finnország határától 65 kilométeres előnyomulást tettek.

A karéliai földszoros nyugati részében a szovjet csapatok tüzériai tűz után a Vuokhi folyó mentén áttörték a finn fővédelmi vonalakat és északi irányban nyomulnak előre.

A Szovjet nem kiméli az emberanyagot

Stockholmból jelentik: (Dunaposta.) Az Aftenbladet című lap helsinkii tudósítójának jelentése szerint a szovjet hadvezetőség fél millió katonát összpontosított Finnország ellen, ezer harcikoscival és 500 repülőgéppel. A szovjet parancsnokság elhatározta, hogy a nagy hideg beálltaig minden áron kihasználja a rendelkezésre álló időt. Ennél fogva

a szovjet csapatok támadását emberéletben és anyagban beállható veszteségekre való tekintettel nélkül folytatják.

Hír szerint a szovjet csapatok már 20 ezer embert veszítettek halottakban, sebesültekben és foglyokban, anélkül, hogy eddig komolyabb eredményeket értek volna.

1.000.000
1.000.000

Mi ar? Dupláis lotók? ?
Nem! Egészen jól lehet
menni ha sorsjegyeit a

MERCUR
SORSJEGYARÚDANÁL

ÁLLAMI
SORSJÁTÉK

vásárolja, úgy a DEZEMBER 15. és 18.-iki húszadokon
mind a két sorozaton nyerhet.
VÁSÁROLJON MÉG MA SORSJEGYET.

Helyi cím: TEMESVÁRI BANK ÉS KERESKEDELMI R. T.

Anglia repülőgépeket adott el a finneknek

Londonból jelentik: A Press Associated jelenti, hogy az angol kormány engedélyt ad arra, hogy Finnország különféle hadianyagot, köztük repülőgépeket is vásárolhasson. Az angol kormány pillanatnyilag 30 repülőgépet szándékozik eladni a finneknek. A Popolo di Roma londoni tudósítója úgy véli, hogy Anglia ugyan-

gy fogja támogatni a küzdelem során Finnországot, mint Olaszország segítette annak idején Spanyolországot. Londonban nem tartják valószínűnek azt, hogy a repülőgépek átengedése miatt bonyodalomra kerülne a sor a Szovjet-telel, mert ezek a repülőgépek amerikai gyártmányúak és amerikai jelzésűek. (Radiopress.)

El akarják vágni a finneket a svédektől

Rómából jelentik: A Messengernek jelentik Helsinkiből: A finn vonalakra óriási erősítések érkeztek Szovjetországból. Szakértők megfigyelése szerint

most már nyolcszáz ezer főre tehető a finn hadsereggel szemben álló orosz haderő létszáma.

A Ladoga-tó körül heves tüzérségi borbaj folyik. Petsamo város lángokban áll. A szovjet repülőgépek világitó tornyát akarták bombázni és az itt kifejlődött légi harc során három szovjet repülőgép a tengerbe zuhant. A Salmi bányáknál a finn csapatok kissé visszavonultak és a vidék védelmét a hasonnevű tó partján szervezik meg. Az orosz haderő Kéni és Tornea felé igyekszik előrenyomulni, de a finnek előrehaladásukat egyelőre megállították. Tíz kilométernyire délre egy másik orosz hadoszlop is ebben az irányban halad előre. Ezek

az orosz haderők el akarják vágni a finnek összeköttetését Svédországgal.

Az Aaland szigetek megerősítése lázas iramban halad előre. Nagyszámu finn csapatok folytatják az itteni munkálatokat. Terijoki városkát a finn repülőgépek az utóbbi időben több ízben bombázták úgy, hogy

a finn népkormány székhelyét ki kellett üríteni. (Radiopress.)

CSALÁDJÁVAL EGYÜTT A FINNEKHEZ REPÜLT EGY OROSZ PÍLÓTA.

Párisból jelentik: (Dunaposta.) A Petit Parisienne helsinkii jelentése szerint egy szovjetországi bombavetőrepülőgép Petsamo területén a finn arcvonal mögött leszállt. Előzőleg a pilóta fehér zászlót lengetett és amikor a repülőgép leszállt a finnek meglepetéssel látták, hogy a repülőgépből nemcsak a pilóta, hanem annak felesége és két gyermeke is

kiszállt. A pilóta kijelentette, hogy családját így mentette ki a „szovjet paradicsomból.”

EGY FINN TENGERALATTJÁRÓ ELSÜLYESZTÉSE.

Az orosz tengerészeti minisztérium jelentése szerint az orosz tengeri haderők Itösaari sziget közelében megsemmisítettek egy finn tengeralattjárót.

Illetékes finn körök szerint a finn buvárhajó elpusztításáról szóló orosz jelentés valószínűtlennek hangzik, mert érthetetlen miért kalandozott volna el a sziget közelébe a tengeralattjáró tekintettel arra, hogy a finnek már régebben eltávoztak a szigetről, amelyet az oroszok kedden megszálltak. (Dunaposta.)

ESZTORISZÁG SEMLEGES.

Tallinból jelentik: (Dunaposta.) Esztország külügyminisztere a parlamentben kifejtette, hogy Esztország nem avatkozik be a finn—szovjet viszályba és kizárólag megfigyelő magatartásra szorítkozik.

Tallin és Helsinki között megszakadt a távbeszélő összeköttetés.

XII. Pius: A szemek már az igazi világhosszág felé fordulnak

Vatikánvárosból jelentik: A Szentsek mellett akreditált új olasz nagykövet megbízólevelének átadása alkalmával XII. Pius pápa beszédet mondott és ennek során többek között a következőket jelentette ki:

— A Vatikánban a béke érdekében kinyilvánított törekvéseit nagymértékben megnehezítette az a tény, hogy

az igazságosságról alkotott alapvető felfogás és az emberek közötti szeretet feledésbe merült.

Ez azoknak a hamis elméleteknek és felfogásoknak a tulajdonítható, amelyek az utóbbi időben megjelentek. Idővel azonban ezek az elméletek magukat és már most észrevehető, hogy a szemek az igazi világhosszág felé fordulnak.

Magyarország is kiadhat tengeri származási bizonyítványokat

Londonból jelentik: Az angol háborús gazdálkodási minisztérium a késő éjszaka bejelentette, hogy Anglia és Franciaország kiterjeszti a navicer rendszert Magyarországra is. Mint ismeretes a navicer rendszer azt jelenti, hogy a szigorított blokádk életbeléptetése következtében Anglia és Fran-

ciaország a semleges országok egymás közötti forgalmának biztosítására kereskedelmi leveket, mintegy származási bizonyítványokat. Az ilyen igazolványok felmutatása mentesíti a jót a blokádkikötők felkeresése alól.

Ma kezdik a novemberi nyugdíjak kifizetését Temesvárott

Néhány napi kényszerű várakozás után tegnap megkezdte a temesvári pénzügyigazgatóság az utasítás a novemberi nyugdíjak kifizetésére. A pénzügyigazgatóság nyugdíjosztálya nyomban megállapította a kifizetés sorrendjét, amely a következő:

Ma, december nyolcadikán az 1—600 számú és 1201—1800 számú nyugdíjkönyvecskével rendelkezők jelentkezhetnek novemberi nyugdíjukért. Holnap, december 9-án a 601—1200 és 2401—3000 számú nyugdíjkönyvecskék tulajdonosai vehetik fel illetményüket. Hétfőn, december 11-én az 1801—2400 és 4001—4500 számú nyugdíjkönyvecskével rendelkező nyugdíjasok jelennek meg nyugdíjukért. Kedden, december 12-én a 3001—4000 és 4501—5100 számú nyugdíjkönyvecskék tulajdonosai kapják

meg a nyugdíjat. A kifizetés ezeken a napokon előtt 8—12 óra között történik. Azok a nyugdíjasok, akik az előirt napon nem jelentkeznek nyugdíjukért, azt csak december 16-án vehetik fel.

Japán ellenszankciót akar alkalmazni Anglia ellen

Tokióból jelentik: (Rador.) Az Asahi lap megállapítja, hogy ha Japán nem kap meg a választ a blokádk megszüntetésére, az angol és francia kormányhoz intézett tiltakozó jegyzékére, úgy a japán kormány is kénytelen lesz ellenintézkedéseket foganatosítani.

VÁROSI SZÍNHÁZ

Kedden, december 12-én este 9 órakor

AMEDEO
BALDOVINO

a világhírű csellóművész egyetlen

hangversenye

Zongorán kíséri:

Angelo Kessissoglu

Műsoron: Bach, Vivaldi, Chopin, Schubert, Popper, Mainardi.

Jegyek: 20—120 lei, a színháznál.

Ugyanabban a hónapban KÉTSZER lehet SZERENCSEJE

Az Állami Sorsjáték új játékterve havonta két húzást ír elő, mialatt még

TÖBB ESÉLYT

nyújt a nyerésre és meggyodagodásra.

A két húzáson, december 15-én és 18-án, az Állami Sorsjáték körülbelül

80.000.000 leit oszt szét.

A december 15-iki sorozat sárga sorsjegyekkel sok KÖZÉP és KIS NYEREMENYT oszt szét.

A december 18-iki sorozat kék sorsjegyekkel csakis igen NAGY NYEREMÉNYEKET oszt szét.

Teljesen csak az élvezi havonta az esélyeket, aki egyszerre MIND A KÉT SOROZATON játszik.

Térjen be még ma kedvelt sorsjegyáradá-
lába és vásárolja meg sorsjegyeit, mert
nem lehet azokat fenntartani az Ön számára
a húzás előestéjéig.

DECEMBER 15-IKI HUZAS TERVE SÁRGA SORSJEGYEK

A december 15-iki sorozat sárga sorsjegyek húzása alkalmával az Állami Sorsjáték (matricá) a következő osztható nyereményeket osztja ki:

1	8.000.000	1.000.000
2	800.000	2.400.000
3	800.000	2.800.000
4	700.000	3.000.000
5	600.000	3.000.000
6	600.000	2.800.000
7	400.000	2.400.000
8	300.000	1.800.000
9	200.000	1.000.000
10	10.000	2.060.000
1000	2.000	8.000.000
10000	800	32.000.000

szintén december 18-án az U. F. C. R. sorsjáték (matricá) a következő osztható nyereményeket osztja ki:

20	100.000	2.000.000
50	20.000	1.000.000
100	10.000	1.500.000
1000	1.000	1.800.000
8000	700	7.200.000

DECEMBER 18-IKI HUZAS TERVE KÉK SORSJEGYEK

A december 18-iki sorozat kék sorsjegyek húzása alkalmával az Állami Sorsjáték (matricá) a következő osztható nyereményeket osztja ki:

1	5.000.000	5.000.000
2	2.000.000	2.000.000
3	2.000.000	2.000.000
4	2.000.000	10.000.000
5	1.000.000	2.000.000
10	100.000	10.000.000
1000	10.000	32.000.000

Szintén december 15-én az U. F. C. R. sorsjáték (matricá) a következő osztható nyereményeket osztja ki:

5	400.000	2.000.000
50	40.000	2.000.000
200	30.000	1.600.000
4000	400	7.600.000

ÁLLAMI SORSJÁTÉK

Művészei

Marosi Timár János képművészete a kulturpalotában

Nagy érdeklődés közepette nyílt meg Marosi Timár János kollektív képművészete a városi kulturpalotában. A művész mintegy ötven képpel szerepel, amelyek egy-egy méltán jellemző munkájának kivételes jelentőségét és erejét. Marosi Timár János mélyes felkészültségű festő. A piketúra minden készségének és egy diadalmas tehetőségnek a birtokában csakhamar meghódította a világ jelentős művészeti metropolisait. Érdeklődése legfőbb tárgya az ember, így főleg portrékat fest, amelyek a lelkes ismerés színeiben ragyognak. Főleg Londonban és Párisban voltak nagy arcképfestő sikerei, de nem kisebb mértékben tevékenykedett itthon is. Megfestette Öfelsége Carol király arcképe és Románia számos közéleti nagyságát, amint erről jelen kiállításának anyaga is tanuskodik. Rendkívül dekoratív és méltóságos Colan püspök képe, Goga Octavian arcképe viszont költőies-séggel kap meg. Igen kitűnő alkotás Marin Sadoveanu képe is, valamint a felfogásban végtelenül érdekes önportré. A hálygportrék szintén nagy értékei a kiállításnak. Marosi Timár János esetkezésében egyesül az előkelőség, a báj és a finomság, így mintegy hivatott arra, hogy a nagyvilági szépségeket megörökítse. A művész érdeklődése azonban felette sokrétű. Kitűnő tájképfestő is és felejtethetetlen az álmatag ivelésű folyópart. Havas részletei valóságos téli álmok. A csendéletek közül

különösen megragadta figyelmünket egy csupa életidéségen pompázó virágcsozor. Láttunk egy kiváló aktjelenetet is és egy végtelenül érdekes fejkompozíciót. Egészen eredeti a jazz-muzsikuskor. Igazi művészetet nyújt Marosi Timár János, minden változatokon keresztül a legmélyesgésőbb piketúrális élményeket hozó esetje. A kiállítás, amely úgy délelőtt, mint délután megtekinthető, megérdemli a műértő közönség legnagyobb érdeklődését. (F.)

Gyermekhalál és gyermekaldás ugyanegy órában

Csizmadia Lajos temesvári munkás családjában fordult elő az a ritka esemény, hogy amikor a kegyetlen halál elvette elsőszülött gyermekét, az isteni gondviselés mintegy kárpótlásul másik gyermekkel ajándékozta meg. Fiaccskája, a másfél éves Csizmadia Károly az elmúlt éjszaka rövid betegség után kiszívódott és lelke visszazalott a mennybe az angyalok közé. A kisfiu halála után husz perccel Csizmadia Lajos felesége, akinek még könnyes volt a szeme első gyermekének elvesztése miatt, egészséges leánykának adott életet. A kisfiút Saroltának fogják keresztelni.

Genfi új szelleme

Nem szabad tulságos optimizmus az utóbbi két napban elért finn sikerek tagadhatatlan, hogy az orosz benyomulótartatása erkölcsi hatást gyakorol Európára. A Góliát és Dávid-harcbá egy kő erkölcsi erő maximumát vitte és mind amelyet, ha ideiglenesen is, elér, az eszemenbeni ellenállás morális erejét mutatja európai népeknek apatikus nemtörődősé kijózanítólag fog hatni az, hogy a kő nép nem hátrál meg a negyvenszeres lentő orosz birodalom előtt.

Nemcsak a védekezés sürgőssége, hanem a védekezés is kedvez az európai moráljának. A finn háború közös néviszi az európai államokat és ha kellő fogynak, úgy a finnek lesznek az utolsó tulerő hatalmát saját bürökön érzik. baton összeülő Népszövetség hivatása fogó erők létesítésének kifejezése. A Nség vagy végleg elbukik, vagy a husz dik órában végül olyan teljesítménynek a kezdeményezését, mely az államok köz érzést megvalósítja. Ha ez az utóbbi e vetkezik, akkor Genf a jövő platform de ha elmarad, úgy a népek kiabrandu radéktalanú lesz.

Nehezen képzelhető el, hogy Ang formulát találjon, amely a finn beadvá zésének elődázása lenne. Angliának a l nácsülösen szakítania kell azzal a remé hogy a Szovjettel félbarátságos visz on fenn. Viszont London nem térhe tanácsulés összehívása elől, mert a k két tagállam között tört ki, a finn l megfelel az alapokmányokban említett és a legkevésbé, ami felett a Népszöv határoznia kell: a támadó megjelölése okmány további intézkedése szerint a kimondása következzék, ami a mai visz zött hatálytalan és inkább elvi deklarác Népszövetségi hadsereg nincsen, de a ta a mai helyzetben nem is gondolhatnak a lásra, ellenben maguknak kell a védekez frontját megalakítaniok.

Genf után a nyugati szövetségesek politikát kell vallanuk ennek a közös f az ugynevezett délkeleti tömbnek a meg sával szemben. Róma máris okolja Angli hogy külön politikát csinál Délkeleten külön diplomácia habozóvá teszi az álla védelmi tömb megalakítása tárgyában. hogy London tartózkodása a nyílt állás tól éppen abban a reményességben találje ré, hogy Moszkvával legalább egy „l ság“ tartható fenn. Ha azonban Ang Genfben állást kénytelen foglalni, akkor délkeleti tömb kérdésében sincsen hall kötelezve és ilyen értelemben véve Genf is a légkör megtisztulását fogja eredm Főleg indokolt ez a várakozás Olaszors fogását illetőleg. A hivatalos olasz á ugyan még nem nyilvánult meg, de a rendszer sajtóosságánál fogva kormány előre kinyilvánítják Mussolini és vezérka ményét. Az olasz lapok cikkeiben megleg évek óta először hagynak fel a Népszöve leni csipkelődésekkel, sőt a genfi szankc litikát helyeslik — óvatosan hozzátéve, h nak helye van, ha kulturnepet támadnak nem holmi rabslolgatartókat, mint az neket. Taktika látszik abban, hogy a g titkárság olyan időre hívta össze a taná amikor azon a kilépést már bejelentett szág is résztvehet. Nem valószínű, hogy i birodalom delegációt küldene Genfba, de az, hogy az ott hozandó határozatot nagy lemmel kíséri és — hogy úgy mondjuk — lemmel részvesz a nemzetek gyülekezeti attól az általa kezdeményezett semleges megvalósulásának elősegítését várja.

Ha ebben a várakozásban a népek ne lódnak, akkor Genf új életet nyer az ösz zás és együttérzés kifejezésével. Európé csak ez segíthet. Mert Genfben a finnek szó, de voltaképpen arról, hogy a nemzet zösen óvják meg felségjogaikat és önáll kat. Van valami romantizmus abban, h öntudat ébredésének folyamatát, egy l rópai állam tragikus helyzete indítja meg, peket a lélek tisztaságának ereje új lét maszthatja. Egy állam, amelynek elnöke különben parasztsorból került köztársasá re — annyit költ, mint egy európai közepi viselő, ésszerűen 12 ezer leít és fizet tőbbi részéről évek óta lemond, az a nít olyan erejéről ad bizonyosságot, amely indi képezhet Európa helyzetének újjáépítésér

= HIREK =

MEGJELENÉS

Minden napon a vasárnapokat és ünnepnapokat követő napok kivételével.

TELEFON

28—10 és este 9 óra után 28—15.

ELŐFIZETÉSI ARAK:

BELFÖLDÖN

Magánosoknak egy hónapra 70, negyedévre 200, félre 400, egész évre 800 lei. Hához való kézbesítést külön havi tíz lei. Nyugdíjasoknak, közalkalmatlaknak egy hónapra 60, negyedévre 180, félre 350, egész évre 700 lei. Hához való kézbesítésért külön havi tíz lei. Hatóságoknak, közhivataloknak és közüzemeknek, gyáraknak és vállalatoknak egy évre 1.200 lei kézbesítéssel együtt.

KÜLFÖLDÖN

Egy hónapra 120, negyedévre 350, félre 700, egész évre 1.400 lei.

SZERKESZTŐ:

Vuchetich Andre dr.

Derüre boru...

Vaksötét hajnalban kelt utra két lovával a gazda. Az eső csendesen szemerkélt. Meggémberedett talán még a lelke is utközben és így esett, hogy bebetért itt is ott is egy utzáli korcsmába. Úgy vélte, hogyha kívül az ég esője öntözte, akkor egyensúlyozásképpen belül viszont a korcsmáros borával kell meglocolnia gégéjét. Az egyensúlyozás csak részben sikerült, mert az italtulze kiülte ugyan tagjaiból a hideget, de ezzel szemben ugyanolyan mértékben bizonytalanná vált a földi egyensuly. Mire reggel beért a városba, már virágos jökedve volt. Széles kedvben még a fogházépület melletti szük és forgalomra nem alkalmas utcácskát is körutnak látta és könnyedén behajtott hasig csatákat lovaival és tengelyig sáros szekereivel. Ebből lett aztán a baj. A gazda szemmértéke hibázott, a lovak pedig engedelmesen követték a gyeplőrángatással noszogtatott utasításokat és bizony a szekér felszaladt a járdára. Meglátta ezt egy rendőr és odament a szekérhez. Amikor a gazda a borgőztől fátyolos szemével megpillantotta a hivatalos személyt, nyomban sejtette, hogy valami baj van. Nagy hü-hóval megállította a lovakat és hogy magát mentgesse, rájuk kiabált:

— Hej, azt a csillagos nemjóját ezeknek a buta jószágoknak! A gödrös kocsit nem jó nekik, a sima járdára viszi őket a kényelmes lábuk...

Ezzel fel arkat emelkedni az ülésről, de ez csak többszöri kísérletezés után sikerült. A rendőr rögtön tudta, hányadán van. A gazda jobban elázott a korcsmák száraz fedele alatt, mint az esőben ácsorgó lovai. Már pedig ilyen állapotban baj történhetik vele is, a járókelőkkel is. Ezért tehát felült a bakra, kivette a gazda kezéből a gyeplőszárat és a lovakat a belvárosi rendőrség udvarára irányította. Hiába bizonygatta a gazda, hogy neki estére otthon kell lennie. Először kialakulta mámorát és csak este indulhatott vissza a falujába.

A járókelők mosolyogva nézték a bakon ülő rendőr mellett hadonászó gazdát. Valaki csendesen még megjegyezte:

— Hiába, derüre boru...

(kafer)

— Nagyon sok a jelentkező a katonai repülőiskolába. Bucurestiből jelentik: A fővárosi kereskedelmi akadémia helyiségében egész napon át folyt a katonai repülőiskolába való felvételi vizsga. A jelentkezők rendkívül nagy számára való tekintettel lehetővé vált, hogy az iskolába a legjobb elemek kerüljenek be.

— Szovjet követ a magyar fővárosban. Budapestről jelentik: Az egyik budapesti déli lap közli, hogy a szovjetkormány új magyarországi követe Karanov, a követség személyzetével együtt szerdán megérkezett Budapestre és esztörtökön a követ rövid bemutatkozó látogatást tett gróf Csáky István magyar külügyminiszternél. Karanov ezután a varsói szovjetkövetségen teljesített szolgálatot.

— A fővárosi ipari vállalatok a hadsereg felszerelésért. Bucurestiből jelentik: Mitita Constantinescu pénzügyminiszter csütörtökön délelőtt nagyfotosságu megbeszélést folytatott a nagy ipari vállalatok és bankok vezetőivel a hadseregfelszerelési bónok kibocsátására vonatkozólag. Valamennyien megelégedésüket fejezték ki a hadsereg felszerelésének meggyorsítása felett.

December 8
Péntek

Mária, Patapie

án ültek meg. Érdekes, hogy Mária szeplőtelen fogantatását 1201-ben Sárospatakon kezdték meg ünnepelni, ahonnan az aztán az egész világon elterjedt. Ezzel kapcsolatosan az Ave Maria harangoztatását 1224-ben rendelte el II. András magyar király, hogy a harangok naponta egyszer figyelmeztessék a népet a Máriához való fohászzkodásra. Temesvári Pelbárt ferencendi szerzetes már 1446-ban két könyvet is írt Mária szeplőtelen fogantatásáról. A munka 1518-ban jelent meg nyomtatásban. A Boldogságos Szűz Mária szeplőtelen fogantatásáról szóló legrégibb fennmaradt magyar prédikációt a XV. századból származó debreceni legendás könyv tartalmazza.

1863. december 8-án született Björnson Björnsterne világhírű norvég író. Az irodalmon kívül politikával is foglalkozott és hazájának kiváló államférfia volt.

1854. december 8-án született Thallóczy Lajos történetíró. Számos könyvet írt, amelyek az első magyar királyokról, az erdélyi fejedelmekről és különböző régi főúri családokról szólnak.

1872. december 8-án született Janovics Jenő színigazgató. Evtizedeken keresztül vezette a kolozsvári magyar színházat. Sok új tehetséget fedezett föl. Janovics Jenő jóval a háboru előtt foglalkozott filmgyártással is és Erdélyben elsőnek készített filmet. Amióta a kolozsvári magyar színház vezetésétől visszavonult, a szegedi szabadtéri előadások rendezése körül szerzett számos érdemet.

Töltőtollak, albumok,

játékok, mesekönyvek

Galambos Libraria-nál

legnagyobb választékban.

(→) Forgalmi baleset. Fátyol János negyvenhat éves erzsébetvárosi lakos a Mária szobor előtt át akart menni a kocsiján és közben a 82. számú villamos pótkocsija elütötte. Fátyol János súlyosabb sérüléseket szenvedett. A mentők kórházba szállították.

— Meggyilkolták a német konzulátus titkárát. Newyorkból jelentik: Dr. Walter Engelbert, a newyorki német konzulátus titkárát a lakásán a rendőrség holtan találta. A holttesten több fejlövés volt. A rendőrség vizsgálata megállapította, hogy gyilkosság történt, amelyet heves küzdelem előzött meg. A rendőrség közli, hogy nem rablógépkocsiról van szó, mert a konzulátusi titkár lakásában minden érték tárgy a helyén maradt.

— Rövidesen megnyílik a budapesti Magyar Színház. Budapestről jelentik: A színészakadémia felvette tagjai sorába Wertheimer Elemért, a Magyar Színház igazgatóját és Föld Aurélt a Városi Színház bérletjéért. Ennek következményeként rövidesen megnyílik a Magyar Színház is, míg Föld Aurel mint gazdasági igazgató bekapcsolódik a Városi Színház vezetésébe.

Szöke női hajszál a hadviselés szolgálatában

A londoni napilapok közlik egy fiatal szöke hölgynek, Miss Lilian Chapellnek a fényképét, azaz, hogy ónagysága rendkívül fontos szerepet kapott a hadviselésben. Mint ismeretes, a légiháború egyik legfontosabb tényezője a kedvező időjárás. Az angol hadvezetőség külön háborús meteorológiai intézetet kreált, amelynek nincs más dolga, mint a lehető legpontosabban megjósolni az időjárást. Ehhez a katonai szervezethez osztották be Lilian Chapell kisasszonyt, akinek mindössze anynyi a képessége, hogy feltűnően szép, valódi szöke hajat visel. Az angol háborús meteorológiai hivatal egyik vezetője ufajta eljárással igyekszik az időjárást megjósolni. Megállapította, hogy a legérzékenyebb műszernél is érzékenyebb a női hajszál, amely minden közel viharra reagál. Ezek között is a szöke haj a legalkalmasabb meteorológiai kísérletre. Amikor hozzáláttak ahhoz, hogy megfelelő szöke hajat találjanak, kiderült, hogy az angol szöke hölgyek legnagyobb része — festett hajat visel. Miss Lilian Chapell az a szerencés hölgy, aki feltűnően szép és valódi selymes hajjal büszkélkedhetik. A meteorológia legfontosabb műszerében, a hydrographban néhány nap óta Chapell kisasszony haja szerepet és állítólag az új eljárással sokkal precízebben sikerül elkövetkező huszonegy órára megállapítani az elkövetkező időjárást.

1854. december 8-án emelte a római katolikus anyaszentegyház dogmává és tette meg parancsolt ünneppé Mária szeplőtelen fogantatását, a melyet azelőtt is december 8-án ülték meg.

VALDA PASZTILLÁVA
eredeti dobozban-csakis ez hatásos!

Óvja és ápolja, torkát a légjártatok

(→) A vagyon miatt megölte az atnanov György hatvannégy éves szerb gazda, és veje, a negyven éves Paulkics zött napirenden voltak a veszekedések miatt. Tegnap délelőtt a két férfi ismételt, majd Paulkics előkapta kését és beharagdosította a szerb rendkívül súlyos sebzott és az idős gazda a háza tornácán Paulkics Györgyöt a csendőrség őriztette.

(→) Francia nyelvű előadássorozat. A Romániában működő francia egyesülés a tél folyamán Temesváron frissen előadássorozatot rendez a francia civilizáció eseményeiről. Az előadássorozat 11-én félhét órakor kezdődik. A tizenöt helye a kereskedelmi liceum díszterme lesz a díjtalan a belépés. Az előadók sorában Gazenave G. tanár, Griffoin M. tanár, és Ivan N. publicista.

(→) Születések. Az anyakönyvi hivatalok a következő gyermekek születését jelentették: Craciun Mircea, Weiss Erika, Elfrida, se, Korezi Kálmán, Bierbreuer József.

Mozzi

A Tarzan fia

A Scala új filmje

A Tarzan-filmeknek hervadhatatlan erejük van. A közönség szereti a vad természetet, szereti a szüzi őserdőt és mindezt a hősiességet, a hősieset birkozó embert, de tehát, hogy mindenki siet a Scala, ahol óriási sikerrel mutatták be ennek műfajnak legújabb változatát. Ez a címe ennek a legújabb filmnek, a bánsági származású Jonny Weissmüller, benne a főszerepet. Ez a legújabb ez a film messzi tulszárnyalja az őss teljesítményeket. Jonny Weissmüller, mint atletikái teljesítményekkel mulja önmagát, a cselekmény pedig végig lélegzetelállítóan érdekes.

Az örök csavargó

A Corso-mozi szenzációja

Hatalmas siker közepette került be a Corso-mozgóban, Az örök csavargó film. Ennek a műnek tárgya és cselekménye vételesen érdekes. Egy árvagyermek és barátai barátságáról van benne szó, laszthatatlan élettársak lesznek. Teli melegség ez a játék, amely a csavargó és ezer kalandos színváltozatát tárja a közönség meglevenedett regénye az a alakításában. Wallace Beery pompás csavargó szerepében. Ilyen kitűnőnek látuk soha. A kisfiút Mickey Rooney, aki ebben a szerepben alaposan megajánlani Jacky Coogan babérait. Csujlitás, csupa művészet és a serdülő fiú szívreható játékával gyakran könnyel-nézők szemébe.

MŰSOR:

PÉNTEK, DECEMBER 8.

APOLLÓ: Az aratás (német film)
CAPITOL: Két bajtárs (angol film)
CORSO: Az örök csavargó (angol film)
SCALA: Tarzan fia (angol film)

(—) Levágta a vonat egy vasutas lábát. A reorvonattal Temesvárra hozták Grigorovici George vasutast, akinek Voiteni állomáson a vonat levágta a jobb lábát. A mentők kórházba szállták.

(—) Vakmerő félmilliósi rablás. Cernautiból jelentik: Tegnap délelőtt vakmerő rablás történt elsőb Ernestina, egy gazdag cernauti nagybirtokos nyjának lakásán. Ismeretlen egyén becsengette a ajtót és miután a család nem volt otthon, a jelentős Adelsbergné nyitotta ki az ajtót. Ismeretlen levelet adott át az öregasszonynak, hogy fia küldi. Amikor Adelsbergné hozzáért a levél olvasásához, az ismeretlen revolveres rablás agyonlövésével fenyegette meg az idős asszonyt. A gonoszlevél akkor behatolt a lakásba, elforgatta a szekrényeket és 250 ezer lejt, valamint 300 ezer lejt értékű ékszert magával eltűnt.

(—) Greta Garbó nem vonul vissza a filmről? — jelentik: Greta Garbó, aki vissza akart vonulni a filmvilégből és úgy volt, hogy végleg hazatér, védőrszágban fog letelepedni, newyorki jelentés szerint, táviratilag Amerikába rendelte szülői kamarahangverseny.

A december 18-án este 6 órakor a városi Kultúrpalota (volt Hotel Rad) nagyteremben tartandó kamarazeneestésen felkeltette a zenekedvelők körök érdeklődését a kamarazene műsora: 1. Schubert: Frelérett (Pisztrángtós). Előadják: Suciú Ioan Brandeisz József mélyhegedű, Goriantz Doronka, Kapitánovics I. gondos és Freund Zongora. 2. a) Mozart: „Il re pastore” ária obzedükisrérettel (Brandeisz tanár), b.) Schueje Felle, c.) Brahm: Wiegenlied. Ének: Leana koncerténekesső. 3. Dvorák: Zongora Előadják: Freund Leó zongora, Erdély La-hegedű. Suciú Ioan hegedű, Brandeisz Jó-lyhegedű, Goriantz Doro gordonka. Hely-0, 80 és 100 lei. Jegyek a városi színház színházánál válthatók.

Előad Eszter december 11-én nyitja meg a **híres biifő tanfolyamát** — rövid idő alatt tanítja meg a legmodernebb biifőt. Tandij 300 lei. Jelentkezni lehet délelőtt 11 — fél 1 óráig a Str. Balassa 22 szám alatt és délután 6 óráig a Str. Bratianu 13 szám alatt a Szociális Testvérek épületében.

(—) A Magyar Nőegylet teadélutánja decem-ber 11-én, vasárnap délután öt órakor megy a nőegyletnek a Magyar Házban levő helyi-lyen. A Magyar Nőegylet a teadélutánra szet-elt elvárja tagjait és pártfogóit.

Belgium vállalta népszövetség elnökségét

Önfől jelentik: Az eddigi hírekkel ellentét-ben Belgium vállalta a népszövetségi tanács és a szövetségi közigyelés elnökségét. Az elnöki szék-ronban nem a belga külügyminisztert, hanem a belga katolikus párt elnökét küldik.

Az állatállomány miatt sürgős megújítást kell a román—magyar tranzitegyezmény. De-ter elsőjén lejárt a román—magyar átmenőfor-egyezmény és ennek következtében a Német-országba irányuló állomány, valamint husszállítás ne-velése utközik. Addig is, amíg új megállapodás nem léte, a kérdést úgy akarták megoldani, hogy nemzetközi szállítóvállalatok, amelyek a ki-erkeztetési lebonnyolítását intézik, szerzik be a Németországban át való szállítási fuvardijának rfi-erítésre szükséges devizákat még pedig szabad-almi árfolyamon, mert a Banca Nationala erre a nem az hivatalos árfolyamon devizákat. Biz-ter megoldást azonban gyakorlatilag még nem tud-terezesztülvinni és emiatt jelenleg az a hely-lyen, hogy mindazokban az árucikkekben, amelyeket a fuvardijozó módon csak bérmentve, tehát a fuvardij-erés lefizetése ellenében lehet Magyarországon á-állítani, így állományokban és az összes rom-ániai árucikkekben színetel a Magyarországon át-lyező romániai forgalom. Olyan alapon való át-lyezésre, hogy a fuvardiját a rendeltetési helyen-lyen a Németországban fizessék ki, a magyar vas-utak csak nem romlandó cikkeket fozadnak el. A Magyarországgal való átmenőforgalmi egyez-mény tárgyalások folynak, de egyelőre nem va-lyos eredményre. A romániai állományok és egyéb romlandó cikkek Magyarországon á-lyező szállítása így tehát csak akkor indíthat meg-lyen, ha a szállítóvállalatoknak sikerült a fent mér-lyent megoldást megvalósítaniok vagy pedig-lyen kötik az új román—magyar átmenőforgalmi egyezményt.

Enyhítették Németországban az élelmiszerkorlátozást

Berlinből jelentik: A német hatóságok elhata-rozták, hogy a háború kezdetén hozott azon intéz-kezés, amely szerint a búzaliszter bizonyos arány-ban burgonyaliszter kell keverni, hatályon kívül helyezik. Az intézkedésről írva a Völkischer Be-obahter kiemeli, hogy az intézkedés élénk fényt vet arra a hatalmas élelmiszer tartalékra, amivel a német hadsereg rendelkezik. (Rador.)

(—) A Kolozsvári Takarékpénztár bászági fiók-jának új ügyésze. A Gyulay János dr. elhunytával megüresedett ügyészi állását a Kolozsvári Takaré-kepénztár bászági fiókjának a központi Takarékos-ág legutóbb tartott ülésén betöltötte. A számtalan pá-lyázó közül a választás Németh József dr. tekinté-lyes temesvári ügyvédre esett, akit egyhangulag megválasztottak a bászági fiók ügyészévé. Németh József dr. a bászági magyar közélet régi becsületes harcosa, kiváló jogász, akinek az a kitüntető meg-lyezése osztatlan örömet kelt nagyszámú barátai-nak és tisztelőinek körében. Németh korrektsége és hosszú ügyvédi működésének bőséges tapaszta-lyatai bizonyára előnyére fognak szolgálni az inté-zetnek is.

A Magyar Mezőgazdasági Kamara izgalmas elnökválasztása

Budapestről jelentik: Nagy izgalom közben ült össze az Országos Mezőgazdasági Kamara közgyelése csütörtökön délelőtt, hogy megvá-lyassa eddigi elnökének, Meccsér Andrásnak az utódát. Meccsért legutóbb he sem választották a kamara tagjai közé, sőt időközben a mandátu-lyra is lejárt. A közgyelés elején egy vihar kelet-kezett a mandátumok igazolása során úgy, hogy az elnökség karhatalmat hivatott és a teremből rendőrök távolították el báró Vay Miklós képví-lyelőt és Faller Györgyöt, akiknek mandátumát nem igazolta a bizottság. Végül különböző izgal-lyas jelenetek és az ellenzék többszöri heves tiltakozása és botránnyos jelenetek után bejelen-lyette az elnök Plósz István képviselő, hogy a közgyelés inarcsi Farkas Ferencet választotta meg a kamara elnökévé.

(—) A kutyák veszteség elleni oltása. A temesvári Állatvédő Egyesület közli a kutyák tulaj-lyonosaival, hogy friss oltóanyagot szerzett be a kutyáknak veszteség elleni beoltására. Az ilyen védőoltásra naponta délután 5—7 óra között lehet hozni kutyákat. A védőoltás három injekcióból áll, amelyet másodnaponként adnak a kutyáknak. A védőoltás díja százötven lei.

Ruszinszko közözi helyzete a magyar parlamentben. Budapestről jelentik: Az aprop-riációs vita utolsó szónoka Bródy András volt, aki kijelentette, hogy teljes bizalommal van a kormány iránt, de sürgősnek tartja a ruszin-föld közözi helyzetének rendezését. Szükségesnek tartja a kapcsolatok elmélyítését a ruszin és a magyar társadalom között. Beszéde után a ház befejezte a törvényjavaslat tárgyalását és azt elfogadta. A magyar képviselőház kedden tartja legközelebbi ülését.

Papen hosszasan tárgyalta Saraciogluval

Ankarából jelentik: Nagy feltűnést keltett, hogy Saracioglu török külügyminiszter szerdán délben hosszabb tanácskozást folytatott Papen német nagykövettel. A megbeszélés lefolyásáról semmi hír sem szivárgott ki.

(—) A Viribus Unitis asztaltársaság a szegény gyermekekért. A józsefvárosi Viribus Unitis asztal-lyársaság az idén is számos szegény gyermeket ru-lyázott fel a karácsony alkalmából. Nyolcvannyalok gyermek kapott meleg téli ruhát, cipőt és egyéb ajándékot. Megható ünnepszeg keretében ment vég-lye a feiruházok, amelyre az áldozatkész asztaltár-lyaság idén 32.000 lejt fordított.

(—) Zilahy Lajos: Gyümölcs a fán. Zilahy La-lyos műve színmű és címe „Gyümölcs a fán”. „Gyü-lymöcs a fán” nemcsak mint színmű, hanem mint ol-lyvasmány is érdekes, mert érdekesek a benne sze-lyreplő alakok és jellemek és mélyek, érdekesek, ei-lymét és szívet foglalkoztatók azok a problémák, amelyeket az élet és szerelem köréből Zilahy kirag-lydott. Zilahy: „Gyümölcs a fán” Athenaeum-ki-lyadásban 92.— lejt minden könyvkereskedésben, vagy-lye pagánál, Cluj.

NEDVES IDŐBEN elviselhetetlen fájdalmi voltak

Ezt az urat reuma éveken keresztül kínozza. Irtozott nedves időtől, mert ilyen időben a fájdalmak tartósak és elviselhetetlenek voltak. Kezdetben a fájdalmak csak karjaiban és lábaiban jelentkeztek, de rövid idő múlva az egész testet hatalmas fájdalmak kerítették. Ekkor elkezdett Kruschen sókat szedni. Most a fájdalmak békében hagyják meg nedves időben is. Mindenkinek, békében hagyják meg nedves időben is. Mindenkinek, aki reumában szenved, melegen ajánlja Kruschen sókat. Beamatizmust a szervezetben lerakódott húgysav okozza. A Kruschen sók két alkotórésze az a tulaj-lyonsága hogy feloldja a húgysavkristályokat. Az alkotórészek másik csoportja segíti a szervezetet, hogy a feloldott kristályokat a természetes utakon kiküszö-lybölje. Kruschen gyógyszerárakban és drogériákban kapható, 95 lejt a nagy üveg és 60 lejt a kis üveg.

Uica vagy ucca?

Hogyan írjuk, téevel vagy két cével? Vég-lyeredményben mindegy. Ilyen nyelvi dolgokban a közmegegyezés dönt. A baj itt csak az, hogy köz-lymegegyezés nincs. Az etimológiai eredet kutatóinak igazuk van, hogy a szó szláv átvétel, a cseh-fői ulica magyar változata. Eszerint indokolatlan tée-lyvel írni, írjuk hangzása szerint uccának. Igen ám, de a régebbi közzsokás téevel, sőt téezével utca-lynak és utczá-nak írta s még Czuczor—Fogarasi is úgy magyarázza, hogy nyilván a magyar utból származik az kicsinyítő képzővel, az ulicá-val való egyezés esetleges. Egyébként is kicsit jelentő ca vé-lygü szláv szavak hurcolták be a magyar nyelvbe ezt a később itt-ott, különösen becőz nevekben ön-lyállósult ca kicsinyítőt (Katica, tubica), de nem mondható, hogy általános érvényű ca kicsinyítő képzőnk van.

De mindegy, az akadémiai és iskolák elfogad-lyták a tudákos, helytelen etimológiát s a szót tée-lyvel írják, ami nem is lenne olyan nagy szerencsét-lyenség. A régebbi francia a súlyt jelentő szót pois-lynak írta, aztán jött a tudákos szőtejtés, mondván, hogy latinul a súly pondus, tehát tegyük be a pois-lyba a d-t, hogy megkülönböztessük a ma is pois ír-lyás „bors” szótól, így lett a ma is használatos poisds forma, csak utóbb fejtette ki az igaz tud-lyomány, hogy a pois helyesen íródott d nélkül, mert a pe(n)s(u)m latin szó tovább élő alakja, a konser-lyvativ francia helyesírás mégis megtartotta a poisds for-lymát, előszeretési okokból is.

Mi is írjunk vagy utca-t vagy ucca-t, de ne össze-vissza a kettőt. Niságok, iskolák, értesültek és nem értesültek szeszélye szerint.

LACZKÓ GEZA

— Egy magyar festőművész tragédiája Helsin-lyki bombázásánál. Helsinkiből jelentik: A vasárnapi első szovjetorosz bombázáponak, amely Helsinkit elárasztotta, első sebesültje egy Nagy Béla nevű ismert magyar festőművész volt. Nagy Béla a pá-lylyandvar felé igyekezett és a légi riadó jelzése után már nem volt ideje arra, hogy bombabiztos óv-lyhelyre meneküljön. Egy gránát szétrocscolta a mű-lyvész balkarját és amputálni kellett.

Ma a **CORSO MOZGÓBAN** az idény szenzációjának bemutatója. WALLACE BEERY és MICKEY ROONEY legnagyobb sikerű filmje: **Az örök csavargó** Egy izgalmas filmszenzáció, egy árva gyer-lymek és egy csavargó barátsága. Mindenki-lynek, aki embernek érzi magát, látnia kell ezt a páratlan filmet! 3 óraker 17 lejes helyárákkal **A fehér karnevál**

A VILÁG

MOST ÉRTESÜLÜNK CSAK BOLA amerikai tudósításokból, milyen lelkes és önzetlen férfiak buzgólkodnak az óceánon túl is az emberiséget veszélyeztető katasztrófa elhárításán. Kiemelkedik közülük Mr. A. Pickus, egy olajmágnás, a clevelandi Majestic Oil Co. elnöke, aki a háború kitörését megelőző hetekben Európának csaknem valamennyi államfőjénél interviuált a béke érdekében. Mr. Pickus tudja mi a háború, a világháborúban az amerikai hadsereggel a francia fronton harcolt és többször megsebesült. Azóta, valahányszor háborús krízis ütötte fel a fejét, mindig közbevetette magát. Amikor a spanyol háború dült, közvetlenül Franco-hoz fordult s népszavazás elrendelését követelte: amikor a palesztinai helyzet elmérgesedett, Edennek adott tanácsokat. Levélben, táviratban, röpiratokban hívta fel a figyelmet a háború veszélyeire és szenvedélyesen igazgatót a béke mellett. Leghatásosabb akcióit azonban telefonon bonyolította le. Pickus úr szenvedélyes telefonozó, s ha válságra fordult a helyzet sorra felhívta Európa vezető államfőit. Beszélt Chamberlain-nel, Halifax-szal, Daldier-val és Ciano-val, sőt felhívta magát Hitler vezért és kancellárt is. Igaz, hogy ezek a beszélgetések rajta kívül álló okokból igen rövid ideig tartottak és így a kibontakozó javaslatait nem közölheték a részletekkel az illetőkkel. Pickus úrnak a közérdekű tevékenysége következtében horribilisan felszökött az interurbán számlája. A szeptemberi válság idején ötezer dollárt fizetett ki csupán európai beszélgetésekért. Utóbb már Washingtonban is felfigyeltek amatőr-külgügyminiszeri buzgalmára, s amikor egy újabb tervezetet küldött szét, melyben nemzetközi egyezmény megkötését ajánlotta mindennemű háborúskodás ellen, figyelmeztették, hogy Amerikában tilos magánüzemélyeknek külállomásokkal politikai egyezményeket kötni. Pickus úr azonban a magas telefonszámlát és a súlyos börtönbüntetést is kész lett volna elszenvedni, csak-hogy megmenthesse álmait, terveit eszményét, a békét.

A HÁBORÚ KITÖRÉSEKOR Anglia mozgósította tudósait is a birodalom támadó és védő frontjának erősítésére. Megalakult a tudósok agytrösztje, amely feladatául tűzte ki, hogy a modern hadászat eszközeit tovább tökéletesítse. A tudósok minden más munkát félretettek és működésüket kizárólag a nemzeti védelem szolgálatába állították. Kétszázharmincegy angol szakértő állították munkájára a frontok elszánt küzdelmeit. Huszonhét csoportra osztva dolgoznak, mindegyik csoport kész bármely pillanatban hozzáfogni egy speciális kérdés megoldásához. Az egyetemeken, az ipari laboratóriumokban hadicélú kísérletek folynak. Hetenként átlag háromszáz új találmányt mutatnak be az agytrösztnek. Sokat ezek közül már használnak is. Tudósok próbálják ki a bombák, lövedékek hatásait, fényképezik le a kilőtt munió pályáját, romboló képességét. Egy új találmány a többi között meglepő pontossággal jelzi az ellenséges repülő közelését. Az új műszer, a hangmegállapító, messziről elhozza a repülőgépjelző motorjának zúgását és önműködően bekapcsolja a gépezetbe a látási megfigyelőt. Az angolok tudják, hogy a németek szintén lázasan dolgoznak technikai újításokon s hogy már van egy titkos fegyverük, amelyet meglepetésnek tartogatnak. De van az angoloknak is, s mint az agytröszt egyik tudósa elárulja. Nekik az a feladatuk, hogy amint az ellenfél a maga meglepetését alkalmazza, megadják rá a választ. A háború legközelebbi szaka tehát, ha a jelek nem csalnak, a technikai meglepetések jegyében indul meg.

A FRANCIA POSTA ÜJITÁST léptetett életbe a tábori szolgálatban. Nemsoká levelek és csomagok, de táviratok is küldhetők a nyugati hadszíntérre. A távirat tartalma azonban csak sürgős és fontos közlés lehet, családi vagy magánvontakozás. Születés, vagy halálozás bejelentése, lényeges változás valakinek családi, vagy egyéb körülményeiben. Nem lehet azonban benne szerelmről szó. A rendelet kifejezetten kimondja, hogy „imádlak, drágám” és hasonló szövegei sürgönyöket sem a frontra, sem a frontról nem továbbíthatók. Amiből az következik, hogy a francia hadvezetőség szerint a szerelm se nem sürgős, se nem fontos „ügy”.

CALVIN COOLIDGERŐL, a volt amerikai elnökről írja egyik életrajzíró: Amikor lejárt elnököködésének ideje és kivonult a Fehér Házból, tagú jelentkezett a washingtoni újságírói klubjába, a National Press Clubba. A főlévélíven a foglalkozás-rovatba ezt írta: nyugalmazott elnök. És zárójelben hozzátűzte: Boldogabb vagyok, mint amikor hatalom voltam.

EXOTIKUS SZERELMI REGÉNYRŐL számolnak be az amerikai újságok. A történet hőse Bataula herceg, a nyugatafrikai szenegáli dinasztia negyvenéves sarja. Atyja, Mamadon sejt, a szenegáli kormányzó fejedelme. A daliás herceg szórakozni jött Amerikába és mindenütt feltűnést keltett déleceq termete, színdús ruházata, az aranyos himzésű, csillagos kékselyem palást, az aranypanzós zöld bársony kalpag. Mellét csillogó hateréri kintintések és egy töltőtoll ékesítette. A herceg egy fogadáson megismerkedett egy bronzbőrű indiai leánnyal, aki polgári foglalkozására nézve — mosónő. Beleszeretett és feleségül vette. A szenegáli trónörökösnek egyébként nem ez az első házassága. Négy felesége már van, ennyit enged meg a mohamedán törvény. Dehát ez csak Szenegáliára vonatkozik.

A **CENZURA** által eltűnt filmeknek, amelyeket még a tizenhat éven felüliek se tekinthetnek meg, jó hasznát vette Machado, Cuba mindenható ura. Néhány évvel ezelőtt forradalmi jelenségek mutatkoztak Havannában. Tüntető tömegek vonultak fel a főváros utcáin, meg akarták buktatni Machado uralmát. A kormányzó kinyitatta a mozikat és falragaszokon tudatta a lakossággal, hogy az összes betiltott filmek nyilvános előadásra kerülnek a színházakban. Belépődíj nélkül. A tömeg, amely a Capitol elfoglalására vonult fel, eszeveszetten rohmozta meg a mozikat.

Üzembe helyezték Budapesten az első képtáviró gépet

Ezután levél helyett képet kapnak a szerelmes emberek. Hat millió lei egy gép, 2000 lei egy képleadás

Budapestről írják: Nemrégiben nyitották meg a budapest—berlini vonalon a képtáviróforgalmat, azóta Rómán át is bekapcsolódunk a nemzetközi képtáviratozásba, nemsokára pedig Belgráddal vesszük fel a kapcsolatot. Most folyik a próbaleadások. Ebből az alkalomból a postaigazgatóság engedélyével látogatást tettünk a főpostán, ahol a technikai csodák évtizedének egyelőre legfőbb csodája: a képtáviró működik. Hivatatosan mindeidig összesen három képet adtak le, azt is berlini fotóriporternek fizették, amikor a magyar—német válogatott futballmeccs volt.

ÚJ CSODA EGY IGÉNYTELEN ASZTALKÁN

Technikusok számára Kolumbusz tojása a képtáviró elvi megoldása, laikusok azonban meg sem érthetik, hogy a tudományos elgondolásnak, a mérnöki zsenialitásnak és műszerkészítők kivételes produkciójának milyen szerencsés és szinte hihetetlen együtműködése teremtetten meg ezt a készüléket, amely minden újdonsága ellenére annyira kiforrott már az alkotók fantáziájában, hogy szervesen illeszkedik bele a régi csodák birodalmába: a képtáviró asztalkája külsőleg semmiben sem különbözik azoktól a műszerektől, kapcsolótábláktól és egyéb rádiókészülékektől, amelyek sűrűn benépesítik a főposta harmadik emeleti nagy távirótermét.

Pedig ezen az igénytelen asztalkán a következő, fantasztikusmódban menő esemény sorozat megy végbe, amikor a forgó hengerre ráerősítenek egy fényképet a végből, vagy azt közönséges telefontáron át Berlinbe vagy Rómába közvetítik. Amint a készülék működésbe jön, átalakul a világ legférgőbb fotóriporterévé. A leadandó fénykép minden négyzetmilliméternyi területéről huszonnégy apró, részlet-fotografiát készít, ezt átalakítja villamosárammá, ezt az áramot belezudítja a vezetékbe, a Berlinbe érkezett villamosáram lökéseket az ottani felvevőkészülék visszaalakítja pontszerűen kicsiny fényképekké, ezeket a pontokat a fényérékeny papírosn egyvmás mellé rakja és tizenhárom perc alatt kialakítja pontosan azt a fényképet, amelyet itt, Budapesten adtak le. Tekintve, hogy a fényképek átlagos nagysága kétszáz négyzetcentiméter, a képtáviró teljesítménye nem csekélyebb munka, mint az, hogy a kép leadásához szükséges tizenhárom perc alatt kerek egy millió fényképfelvételt készít, ezt leadja és ugyanez idő alatt a drót tulsó végén fényképpé is formálja.

A HANG BELERAJZOL A KÉPBE, A KÉP BELERECSEG A BESZÉDEBE

Ha csak egyetlen területen, még hozzá olyan kis területen nézzük a villamosság működését, amilyen a képtáviró asztalkája, meg kell döbenni azon az univerzális mindenfélelően.

Az új 1940-es

MENDE

telepes és hálózati rádió

a kényelmes nyomógombos automatáé

Szenzációs! — Olcsó!

Rádió Scheiric

TEMESVÁR, I. Bul. Duca 5. Telefon 18—

amelyet ez a kis masina tud. Ugyanazon a vonalon, ugyanazon a vonalon, ugyanazon a képleaden a budapesti képtávirás nemsoká képet, leadni kollegájának, hanem minden különös átalakítás nélkül nyugodtan beszélget valamilyen az adó- és vevőkészüléken lévő rofonok és hangszórók a legtisztábban közlik a hangot is. A legállandóbbnak vett valók elvesztik állandóságukat: hang és ugyanazzal az impulzussal szárguld a dró vagy a világűrön keresztül.

Ha képleadás közben belebeszélnek a rofonba, akkor ezt a kép úgy érzi meg, h lesz rajta egy-két fekete vonal. Ezek a vonalak a hang villamosképei. De ha beszéd folyik a képtáviratozás, akkor meg egy női valamilyen finom vonala úgy jelentkezik, mint kedt recsegés. Valósággal bábeli az a zírás, amely az elektromos hullámok birodalmában összekeveri a valóságokról alkotott fogalmakat és csak a mérnöki tudás bontja szét a lálmok káoszát ismét hangra, fényre, hőre és garzásokra.

TÉRKÉP ÉS CSEKK, MINT KÉPTÁVIRÓ

A képtáviratozás ma még meglehető drága multság: a posta adó- és vevőkészülék több mint hat millió leibe került, éppen ez egy képleadásért 1500—2000 leit számítanak. Németországban azonban vannak magánosnak is vevőkészülékei; ha ilyen magánadunk le képtáviratot, mindössze annyit kell zetrünk, mintha tizenhárom percig telefonált volna. Németországban, ahol a képtávirato propagálására nagy tarifális kedvezmények vannak, kiadósabb dolog egy táviratot kézzel m írva kép gyanánt leadni, mint szavanként.

A képtáviratozásnak rendkívül nagy jóje van, mert hiszen ez lehetővé teszi, hogy idául a rendőri körözéssel egyidejűleg megadják a hatóságok a körözött egyén fényképét. Megvan a lehetőség arra, hogy térképeket, terveket közöljenek a villamosság sebességével katonai szempontról fontos. Most folynak nemzetközi tárgyalások arra vonatkozólag, hogy képtáviróval követítsenek csekeket.

Mondani sem kell, hogy hovatovább elj az ideje annak, hogy a férfi ezt üzenni a csak vélből ismert szive hölgyének:

— Asszonyom, nem táviratozná meg nekem kedves vonásait?

Németh Károly

Légvédelmi előadások naptárja

December 8: péntek délelőtt 11 óra/román előadás a Capitolban jözsefvárosi nők részére.
December 9: szombat délelőtt 11 órakor román előadás a Capitolban jözsefvárosi férfiak részére.

SPORTSEMÉNYEK

Majdnem minden gyorskorcsolyázó rekord norvég kézben van

A Nemzetközi Korcsolyázó Szövetség legújabb jelentése közli a hitelesített világrekordok adatait. Jelenleg a következő gyorskorcsolyázó világrekordok vannak érvényben:

A FÉRFI VILÁGREKORDOK:

500 méter 41.8, H. Engnestangen, norvég, 1938 február 2).
1000 méter 1:28.4, Cl. Thunberg, finn, Davos (1930 február 1).
1500 méter 2:13.8, H. Engnestangen, norvég, Davos (1939 január 29).
3000 méter 4:49.6, I. Ballangrud norvég, Davos (1939 január 18).
5000 méter 17:14.4, I. Ballangrud norvég, Davos (1938 február 6).

A HÖLGY VILÁGREKORDOK:

500 méter 46.4, Laila Schou-Nilsen norvég, Davos (1937 január 30).
1000 méter 1:38.8, Laila Schou-Nilsen norvég, Davos (1937 január 31).
1500 méter 2:38.1, Laila Schou-Nilsen norvég, Oslo (1937 január 23).
3000 méter 5:29.6, Laila Schou-Nilsen norvég, Davos (1937 január 30).
5000 méter 9:28.3, Laila Schou-Nilsen norvég, Davos (1937 január 31).

Vajjon lesz-e az idén télen verseny és ha lesz, javítanak-e világrekordot? Tekintettel arra, hogy egy kivétellel valamennyi világrekord norvég kézben van és Norvégia nincs hadiállapotban, lehetséges, hogy mégis feljegyezhetjük valamelyik világrekord megjavítását. Érdekes az is, hogy kettő kivétellel valamennyi világrekordot a svájci Davosban futották.

Román négyes küzdelem

A UFSR új, érdekes, öttusához hasonló sportot írt ki, melyeken a Királyi Helytartóságtól külön-külön fognak küzdeni a Főszövetség által adományozott nagyjértékű ezüst — mint vándordíjért. Az új versenynevet a Főszövetségnek az a célja, hogy az ország sportolói fiatalágát a sokoldalú sportok teremtése, hogy minél több, többoldalról részt vevő legyen az országban. Az új versenynevet, melyet valószínűleg „Román négyes-küzdelem” néven fognak népszerűsíteni, a következőkben fogják megvalósítani: 100 m (200 m-es gyors), atlétikából (200 m futás, távolugrás, 10 km-es gyaloglás), lövésből (katonai fegyverrel 50 m-re) és kézilabdából (20 km-es országúti) fog állni. A verseny szabályzatát is elkészítették már. A döntők az egyes tartományok székhelyein lesznek eldöntésre, a döntők Bucurestiben lesznek január 1. és 8. között. Az első verseny 1940-ben lesz.

Hosszútávfutásban a magyarok a második helyen vannak

Néhány évvel ezelőtt alig volt hosszútávfutó magyaroknak. Most: nyomban a világon első finnek után következnek! Az angoloknál a 7, 10, 11, 12, 16. helyet foglalják. Az idei európai 10.000 méteres síkfutó verseny a következő: 29:52.6 Mäki finn, 30:10.6 Pekuri finn, 30:16.1 Salminen finn, 30:16.1 Kurki finn, 30:37.6 Svéd, 30:49.4 Csaplár magyar, 30:47.4 Mannin finn, 30:47.4 Isohollo finn, 30:49.2 Keri magyar, 30:49.8 Kele magyar, 30:50.4 Keri magyar, 30:51.2 Taffila finn, 30:54.4 Symmet, 30:58.8 Essinger svéd, 30:59.6 Szabó magyar, 31:00.8 Bevfacqua olasz, 31:02.4 Rasorvég, 31:02.2 Helno finn, 31:15.6 Heinoffinn.

Prórhitek mindenfelől

Ét évre felfüggesztik a játékos átigazolást. A szövetség jelenleg nincsen abban a helyzetben, hogy anyagi támogatásban részesítse egyesületet. Másrészt az egyesületek is nagy nehézségek árán bírják fenntartani státuszukat, mert az egyre növekvő kiadásokkal együtt a bevételek mindkább csökkennek. A szövetség most úgy óhajt segíteni az egyesületeket, hogy két évi időtartamra felfüggeszti a játékos átigazolást, így az egyesületek csökkentik a játékosok fizetését. Egyelőre még nem szó a kiterjedéséről van szó, amelynek megvalósulása nagy nehézségekbe ütközik.

Új játékos átigazolási szabályzatot készít a szövetség. A szövetség már elkészítette az új átigazolási szabályzatot, amelyet valószínűleg januárban hagy jóvá a legfelsőbb szövetségi tanács.

Orrcsontörést szenvedett Dunareanu, a Juventus játékos. A múlt vasárnapi Rapid FC — Juventus bajnoki mérkőzésen Dunareanu, a Juventus orrcsontörést szenvedett, úgy hogy hosszabb ideig kezelésnek vetik alá.

Milyen napokon játsszák le a nemzeti bajnokság tizenegy fordulójának mérkőzéseit? Részletesen ismertettük a nemzeti bajnokság tavaszi fordulójának mérkőzéseinek sorrendjét. Mint ismeretes a szövetség úgy határozott, hogy a bajnoki küzdelmek február 25-én kezdődnek és június 2-án fejeződnek be. Ugyanakkor már most megállapították a válogatott csapat nemzetközi mérkőzéseinek műsorát is. A jövő évben Románia válogatott csapata összesen négy nemzetközi mérkőzést játszik, amelyek a következők: március 31-én Jugoszlávia, április 14-én Olaszország, május 19-én Magyarország és június 16-án Németország válogatottja ellen. A nemzeti bajnokság egyes fordulójának lebonyolítására a következő napokat jelölték ki: február 25, március 3, 10, 17, 24, április 21, 28, május 5, 12, 26 és június 2-ika.

Korszerű stadiont épít az UDR. A resicai csapat vezetősége úgy határozott, hogy a jelenlegi labdarugópálya helyébe a jövő nyáron korszerű stadiont építtet. Az új stadion tervét már el is készítették.

Cadum kenőcs pattanások ellen

Cadum kenőcs enyhíti és meggyógyítja a gyulladást és irritációt és nyugodt almot biztosít mind azoknak, akik sokat szenvedtek bőrbajban. Azonnal megszünteti a viszketegséget. Sok szenvedésnek veteti elejét, ha idejében használja e csodás szert, amely rendkívül hatékony kiütések, pattanások, sebek, csalánkiütés, rüh, ótvar, fekély, horzsolás, aranyér, bőrhámlás, karcolás ellen.

A Kárpát FC megóvta a Glória CFR ellen elvesztett mérkőzését. A nagybányai Kárpát FC vasárnap vereséget szenvedett Galatiban. Ezt a mérkőzést a bánya együttes vezetői még mérkőzés előtt megóvták, mert a Glória CFR felfüggesztés alatt játszott. Itt említjük meg, hogy a szövetség elutasította az UDR-nek a Victoria ellen beadott óvását, ugyanakkor pedig kimondta, hogy a jövőben egy csapat játékjogát sem függesztik fel az anyagi helyzetről szóló kimutatás bekiütésének elmulasztása miatt, hanem pénzbüntetést rónak ki. Ezen az alapon utasították el az UDR óvását is. A Kárpát FC valószínűleg megkapja a mérkőzés két pontját, mert a fellebbezési bizottság a Glória CFR csapatát a kizáráson kívül 5000 lei pénzbírsággal is súlytotta. A galatiak felfolyamodással éltek ugyan, ami azt jelenti, hogy a fellebbezési bizottság döntésének végrehajtását a felsőbb fórum döntéséig felfüggesztik. A szabálynak ez a szakasza nem vonatkozik azonban a pénzbüntetésre, amelyet a megbüntetett csapatnak határidőn belül ki kell fizetnie. Ezt azonban a Glória elmulasztotta megtenni, így a szabályok értelmében a mérkőzés két pontját az ellenfél javára igazolják.

Feltételhez köti a szövetség a CAMT keleti portyáját. A temesvári munkásatléták több barátságos mérkőzést kötöttek le Keleten. Hír szerint a szövetség csak abban az esetben hajlandó hozzájárulni a portyához, ha a CAMT mérkőzése nem jelentenek konkurenciát a válogatott csapatnak. Tehát a temesvári csapat nem játszhat ugyanazonokon a napokon, amikor ugyanabban a városban a román válogatott csapatnak van lekötött mérkőzése.

A magyar NB vasárnapi műsora: Szolnok — Szeged, Gamma — Ferencváros, Hungária — Törekvés, Kispést — Kassa, Elektromos — Bocskai, Taxisok — Haladás.

Itt a legnagyobb szenzáció, az aknákkal telirakott tengerentúlról megérkezett a legnagyobb „JONNY WEISSMÜLLER”-film

A TARZAN FIA

Előadások délután 3 órától

Kizárólag a SCALA-ban.

Mereanu Gabriella zongora hangversenye december 11-én este 9 órakor a városi színházban

KÖZGAZDASÁG

Védekezés a tavaszi vízkárok ellen

Válasz Meggyessy István cikkére

Meggyessy István egyik legutóbbi cikke foglalkozik a romániai magyar kisgazdák gazdasági felkészületlenségének nagy jelentőségével és a kisgazdák korszerűtlen mezőgazdasági rendszerével kapcsolatban a cikkíró igen helyes megállapításokat tesz, amikor kisgazdáink figyelmét arra hívja fel, hogy miképpen kellene földjeiket kulturálatlan állapotba hozni olyannyira, hogy a mai gazdasági versenyben méltó helyüket megállhassák. Bár a cikkíró megállapításait magam is aláírom, mert én is azt tapasztaltam, hogy magyar kisgazdáink nagy része még most is a régi, avult gazdasági rendszernek hódol, mégis Magyarszentmárton és Ótelek községgel kapcsolatban példaként felhozott megállapításait kénytelen vagyok helyesbíteni.

Nagyon helyesen állapítja meg a cikkíró azt, hogy Magyarszentmárton község háromszáz holdnyi legelőjét, amely nyáron át teljesen kopár és kiégett, öntözés útján már régen, hasig fűvel benőtt legelővé lehetett volna változtatni. Helyes az a megállapítás is, hogy Ótelek község mélyen fekvő területeit már régen rizstermelésre alkalmas földekkel kellett volna átváltoztatni. Tévédésben van azonban a cikkíró akkor, amikor arra a megállapodásra jut — éppen Ótelekkel kapcsolatban — hogy a község érdekeinek védelmére, a talajvíz állandó feltöltése tárgyában, nem történt volna semmi intézkedés. Éppen ezen lap hasábjain két cikk is megjelent június hónap folyamán, amely cikkekben beszámoltam az Ótelek községet ért tavaszi vízkárokról, a helyszínen tett intézkedésekről és azon tervezetről, amelyet a bánsági Magyar Népközség vezetősége teljes egészében magáévá tett és amelynek kivitelezésében a vízkárok megszűnnek. Ótelek község érdekelt gazdaközönsége bizonyos mértékben minden esetre hibás abban, hogy az évről-

évre megismétlődő vízkárok ellen nem védekezett eléggé.

Tanulmányomban és a bánsági Magyar Népközség vezetőségéhez intézett jelentésemben részletesen feltártam úgy az okokat, amelyek az évi vízkárokat előidézik, valamint megjelöltem az elvégzendő munkálatokat is, amelyek az állandó vízkárok megelőzése céljából okvetlenül sürgősen el kellene végezni. Az óteleki gazdák egy része erősen szorgalmazta is az általam javasolt munkálatok minél gyorsabb elvégzését, azonban a gazdagylélet, amelyen ezen tárgyban kellett volna végleg dönteni, nem tartották meg. A munka tehát nem kerülhetett kivételre.

Ótelek község mélyen fekvő területeit rizstermelésre alkalmassá tenni és az ottani gazdákat rizstermelésre ránevelni már régen lehetett volna ha a belvizek megfelelő levezetéséről már azelőtt gondoskodás történt volna. Ennek jövőbeli végrehajtása esetén mindkét község öntözéséről is lehetne gondoskodni és a mélyebben fekvő területek megfelelő planirozása esetén a mély fekvésű területeket könnyen lehetne rizstermelésre alkalmas területté átváltoztatni, miután a területet könnyű szerrel való vízelárasztásra is alkalmassá tettük.

Jelen soraim megírásával nekem is az a céltom, hogy a meglévő hibák kiküszöbölésével, a sürgős teendőknek azonnali végrehajtásával, a nemtörődomségből és a tehetetlenségből való felrúszálással hozzájáruljak ahhoz, hogy magyar kisgazdáink földjei minél előbb megfelelő kulturálatlan állapotba jussanak. Ahhoz azonban, hogy ez elérhető legyen, szükséges lenne a magyar kisgazdák érdekeit képviselő EMGE-nek nagyobb erkölcsi és indokolt esetekben anyagi támogatására is. Azonkívül vándorelőadásokon a szakszerű gazdasági tanácsok megadásán kívül kis-

gazdáinkat a műszaki talajjavítás különböző dozataival is meg kellene ismertetnünk, mert így várhatunk sikert. A magam részéről is felajánlom szolgálataimat magyar kisgazdák véreimnek, vízi és műszaki talajjavítási ügyekben készséggel állok rendelkezésükre. (Zsombolya.)

Mócsy Mihály
műszaki

Karácsonyra a parasztmalmok is örülhetnek finom lisztnek

A törvény szerint a parasztmalmok lyek finomabb lisztet őrlesére is be van engedve, lepecsételték ezeket a hengereket, mert a parasztmalmoknak csak lisztet szabad kiörölniök és a vámkén buzát tilos felörölniök. A karácsonyi ünnepi tekintettel most a gabonaértékesítési bizottság tal rendeletet adott ki, amellyel megengedte, hogy december 8-tól 23-ig bezárólag a malmok minden egyes családfő gazdá legfeljebb 50 kg. finom lisztet őrölhessen, hogy ezért külön 1000 lei díj fizetendő. A beszedett díjból 22 százalék az államé, mint fogyasztási illeték, a többi 78 százalék a gabonaértékesítési alap javára megy. A lisztelés az előfeltételek teljesítése utáni talos jegyzőkönyv felvételével történik és december 23-án este ugyanígy jegyzőkönyvvel zárul. Mellette történik meg az újra lepecsételés.

(=) A cipészek figyelmébe. A cipészek bűrfeldolgozó céhez tartozó ipari munkások a saját érdeklükben legkésőbb december 15-ig jelentkeznének a céhvezetőség irodájában, Eugén de Savoia uca 4 szám alatt az elnöki hivatalban, hogy iparigazolványuk a mesterkörhöz elintéztetést nyerjenek. Ellenkező esetben teszik ki magukat. Bővebb felvilágosítást a céh vezetősége, délelőtt 8—11 óráig, a céh irodájában ad.

= A tea és a közszükségleti cikkek iránti megállapítások. A nemzetgazdasági bizottság a közszükségleti cikkek iránti megállapítások listájából. A kérelmet azzal a címmel kell benyújtani, hogy a listában a kávé sem szerepel, mert a cikkben 20 százalékkal nagyobb a mint teában.

RÓZSASZÜRET

IRTA: LIGETI ERNŐ

27

Krstju teljesen nyugodt volt, sőt bárgyú fintorral maga elé is mosolygott. Az utóbbi napokban hányszor és hányszor képzelte maga elé a cselekvés pillanatát. Ime, most itt van! Nem törődött az utasokkal. Valaki keményen a lábára lépett, fel se szisszent s csak akkor rezgett meg, amikor a kalauz a jegyét kérte. Belenyúlt a zsebébe, megtapogatta a kulcsokat, fizetett, megtörölte a párás ablakot, hogy lássa, hol van voltaképpen. Még három megálló... Nem, négy... Innen gyalog fordul be az utcájába. Revolvere hatlövétű, biztos, jó számszám. Kár, hogy nem hordhatta magával, de mit szólnak volna a gyárban, ha a napi vizitnél megmótozzák? Hát hogyan is lesz majd? Újra belesüllyedt a gondolatokba, de azért a füle jól hallotta, hogy valaki asztmánszuszog mellett. Egyszerre fölriadt — elhibázta a megállóhelyet. Már az imént le kellett volna szállnia. Végre! Fölment a szobájába, a negyedik emeletre. A falépcső kísértetiesen döngött. Egész nap nem volt odahaza. A víz befagyott a mosdótálban. Ma este nem érdemes már befűteni. Oh, ezek az ódon, párisi házak! Lejövét, a harmadik emeleten találkozott a ház mesternével. Megkérdezte tőle, hogy nem kapott-e levelet? Nem. Vajjon abban a házban, ahol ez a Darier lakik, kong-e úgy a lépcső, mint itt? Két évvel ezelőtt építették a házat — mondta már a múltkor Dimitrij felesleges pontossággal. — Dariernek három szobája van, kettő az utcára. A takarítónő nincs ilyenkor odahaza, — mindezt már hallotta, nem egyszer.

És ha belülről lesz bezárva az ajtó? Vagy Darier nem lesz otthon? Ha vendégek vannak nála? Eh, majd elválnak úgyis minden...

Már nem is emlékezett, hogyan került vissza az utcára. Darier a város másik részén la-

kott. Neki most el kell menni a metroig. Fél óras út testvérek között. Kilenc óra huszonöt perc.

Megállt, mintha beleyökerezett volna a kövezetbe. Gurult körülötte a város és ő is tántorgott.

Hirtelen összeszedte magát s elkezdett rohanni. Forgalmas helyre ért. Át akart menni az úttesten. Nem vette észre, hogy egy autó túlkölt. Csak szörnyű ütést érzett, amelytől elvesztette az eszméletét.

Másnap déltájban, amikor felébredt a mély alvásból, egy valószínűtlen nagy teremben találta magát. A kórházban. Szeme káprázott, ezek az egyformán fehérre lakkozott ágyak, egyazon csíkos betegruhák úgy himbálóztak előtte, mint a hullámvéréstől felkavart tó. Próbált visszamenekedni. Apaca lépett ágyához és gyengéden értésére adta, hogy egy autó ütötte el. De nincs semmi baj, fekédjön nyugodtan. Most egyszerre, talán e hír hatása alatt, élesen megkülönböztetett minden tárgyat. Keze-lába be volt kötözve, nem tudott megmozdulni. Különösen a lábában érzett óriási fájdalmakat. Az apaca újját keresztbetette ajkán és újra nyugalomra intette. Nyugodtan viselkedni. Krstju erre fel akart ugrani és menekülni innen. Az jutott az eszébe, hogy Dimitrij várja a sarkon és azt hiteti, hogy gyáván megugrott a parancs elől. Mi másra gondolhatott volna, hogy őt nem találta fél tizenegyre? Semmi esetre sem arra, hogy Dariernek azért nem eshetik baja, mert az angyalok vigyáznak rá. Gyáva, gyáva — koválygott a feje és alsó testével tehetetlenül, rázta magát az ágyon.

5.

Azon az estén, amikor feje fölött a végzet álálkodott, Darier nyugodtan ült szürke, flanel házikabátjában az íróasztalánál és fiókjait rendezgette. Majd az ablakhoz állott, nézte a szembenlevő házat, a földszinten lévő Eden-mozgó fényreklámját. Talán megpillanthatott volna egy

felhozó símuló alakot, amint lesi ablakát kal inkább el volt foglalva önmagával, eltűnődött volna rajta.

Helyrebillentette a függőnyt, a kanapén megigazította a tüzet és visszaült íróasztalához.

Újra kihúzta a fiókjait — régi birtokiróasztala volt, öt nagy és két kis fiók oldalon, a kissé pecsétetes posztóhuzaton vető, tintatartó-készlet, a Montleury-gyűjtes állónaptára, a jobboldalon telefon. A kék rájött Darierre a nagytakarítási szöveg. Most kihányta a földre az oldalifőszontalan tartalmát s feltűnt neki, hogy látta meg azokat a leveleket, amelyek zalmas természetű politikai dolgaival voltak összefüggésben. Még csak nem is merte felni, hogy valaki ellopotta. Fiókjainak is sokkal rendezetlenebbül feküdt, hogy vehette volna: illetéklélen kezek összeszedték.

Jó, hát nincs meg. Bizonyára bent a hálószobában, az egyik szekrényben, a tén tartogatott irományokat.

Nézte az írásokat s amire nem volt ideje, szenvedélyesen kidobálta. Nagy csomag gyűjt már össze a lába alatt, a földmájd dühöngeni az öreg Gizele, a takarító.

Az írások rendezése, a fiókok tartalmának feltűrése ezáltal nem minden előzetes nélkül történt. Ma délelőtt határozódott el, hogy a Balkánra és végérvényesen nyelbe a zsaolaj izületet. Darier álláspontja tehát az az, hogy az egész nap különös elégtétellel tölti az időt az utazás izgalma. Miután a Balkánra indult, utléveléről kell gondoskodni. Odalátárlás, utlévelés az élet, ő tudja jól — bűszkedett magában, csöndesen. Hogy az utlévelés állítsák, állampolgársági igazolványra vagy állampolgársági igazolványra vagy állampolgárságot. Ni, itt is van... — Dimitrij halászta ki egy csomó jelentéktelen irást. Darier — ezt a nevet ő adta magának — stantin Dimitrie Darier. — Később

Közgazdasági hírek

★ **A bucaresti tőzsde a nemzetgazdasági miniszter rendelkezése folytán a jövőben a szombati napon is működni fog.**

★ **A marosvásárhelyi kőolajfinomító üzemét a csődötmegegnőnek havi 100.000 lei bér ellenében három hónapi időtartamra bérbe adta Gárdos Pál és Tsa cégnak.**

★ **A botfalusi cukorgyár most tette közzé 1939. március 31-én lezárt mérlegét, amelyben 260 millió lei alaptőke és 22 millió lei különböző tartalékok mellett 25 millió lei tiszta nyereséget tüntet ki. A vállalat múlt évi bruttó jövedelme 173 millió lei volt.**

★ **A pilseni Skoda Művek gyártmányainak romániai terjesztése érdekében 5 millió lei alaptőkével Skoda Industrialia Romana cég alatt új kereskedelmi társulatot alapítottak. A vállalat vezetősége kizárólag románokból áll.**

★ **A bánáti cukorgyár 1939. június 30-án lezárt mérlegében 100 millió lei részvénytőke mellett 6 millió 575.201 lei tiszta nyereséget tüntet ki. A vállalat bruttó nyeresége kerekén 101 millió lei volt, amiből 74 millió leit adóban és különböző illetékekben fizetett ki.**

★ **Az Ancora acélkábelgyár, melynek központja Bucarestiben, üzemel pedig Brassó-Bertalanban működnek, részvénytőkéjét 6 millió leiről 15 millió leire emelte fel.**

Rádió

PÉNTEK, DECEMBER 8.

Bucuresti. Rádió Románia és Rádió Bucuresti. 12: Időjelzés, vizállásjelentés, háztartási és egészségügyi tanácsok. 12.10: Déli hangverseny. 13: Időjelzés, sport és vegyes hírek. 13.10: A rádió szalózenekarának hangversenye. 14: Rádió ujság. 14.20: A rádió szalózenekara hangversenyének folytatása. 15: Előadások, művészeti és kulturális hírek. Rádió Románia. 19: Időjelzés, vizállásjelentés. 19.02: Műszaki posta. 19.17: Hangverseny. 19.50: Magyar nyelvű hírek. Rádió Románia és Rádió Bucuresti. 20: Előadás. 20.15: Ének hangverseny. 20.45: Rádió ujság. 21.15: A Teremtés, Haydn oratoriumának előadása. 22.35: Rádió ujság, sporteredmények. 23.35: Szórakoztató lemezek. 23.45: Francia, angol, német és olasz nyelvű hirszolgálat.

Budapest I. 9: Hanglemezek. 9.45: Hírek. 11: Egyházi ének és szentbeszéd. 12.15: Görögkatolikus egyházi ének és szentbeszéd. 13.30: Beszékártzenekar. 14.45: Hírek. 15: Hanglemezek. 16: „Híres magyar iskolák”. Felolvasás. 16.30: A Rádió Szalózenekara. 17.30: „Az angol kór”. Előadás. 18: Hírek magyar, szlovák és magyar-orosz nyelven. 18.15: „Erdély Nagykarácsony éccakája”. I. rész. Közvetítés a Zeneművészeti Főiskola nagytéréből. 19.05: Szántó Gyula magyar nótákat énekel. 19.35: Sportközlemények. 19.50: „A gunyhó előtt”. Parasztkomédia. 20.25: Magyar tánclemez. 21: Sporteredmények. 21.20: „Sültkrumpli”. Elbeszélés. 21.50: Híres versek a dal szárnyán. 22.40: Hírek. 23.05: Magyar szerzők művei. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24.20: Tánclémezek.

Budapest II. 18.15: Szántó Gyula magyar nótákat énekel. 19.15: „Erdély Nagykarácsony éccakája”. II. rész. 20.30: Felolvasás. 21: Hírek. 21.20: Cigányzene. 22.10: Kosztolányi Dezső elbeszélései. 22.40: Időjárásjelentés.

SZOMBAT, DECEMBER 9.

Bucuresti. Rádió Románia és Rádió Bucuresti. 12: Időjelzés, vizállásjelentés, háztartási és egészségügyi tanácsok. 12.10: Könyvi zene hangversenye. 13: Időjelzés, sport és vegyes hírek. 13.10: Hangverseny. 14: Rádió ujság. 14.20: A hangverseny folytatása. 15: Előadások, művészeti és kulturális hírek. Rádió Románia. 18: Oratórium. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.10: Hírek és film krónika. 19.17: Nyugati egyházi hanglemezeiről. 19.50: Magyar nyelvű hírek. Rádió Románia és Rádió Bucuresti. 20: Előadás. Weber-zene. 20.45: Rádió ujság. 21: Gyermek hanglemezeiről. 21.10: A rádió postája. 21.20: Táncczene. 22.10: Rádió ujság, sporteredmények. 22.30: A hangverseny folytatása. 22.45: Könyvi zene hanglemezeiről. 23.45: Francia, magyar és olasz nyelvű hirszolgálat.

Budapest I. 7.45: Torna, hírek, hanglemezek. Hírek. 11.15: Ifjúsági rádió. 11.45: Mit tegyél? 12.15: Közvetítés Mackensen vezér nagy emléktáblájának leleplezéséről. 13.10: 13.50: Katonazene. 14.30: „A zene a föld körül”. (Hanglemezek.) 15.30: Hírek. Bátor Irén meséje. 18: Hírek szlovák és orosz nyelven. 18.15: A rádió postája. Rádió Szalózenekara. 19.45: „Keresztfennsík”. Bécsi Ferenc utirajza. 20.25: Zöldy Sándor hegedű. 20.45: Űggy negyedóra. 21: Felolvasás. 21.30: Hangjáték három részben. 22.40: Hírek. Lászlóffy Margit zongorázik. 23.40: Tánclémezek. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24.20: Cigányzene.

Budapest II. 19.45: Mezőgazdasági félóra. Tánclémezek. 21: Hírek. 21.20: Zenekari hanglemezeiről. 22.20: „A világ városai”. Előadás. 22.50: Időjárásjelentés.

APRÓ HIRDETÉSEI

Az este 6 óráigfaladott hirdetések másnap reggel megjelennek

Az 1938. júl. 18-án megjelent 69094. sz. miniszteri rendelet alapján apróhirdetési áraink a következők: álláskereső, elveszett tárgyak, eltűnt személyek, fürdő- és gyógyhely hirdetések szavankint egy leu. Levelezés és házasság nem közzelhető, minden más rovathoz szavankint kettő lei. Legkisebb apróhirdetés díja előre fizetendő. — Apróhirdetéseket felveszi I. kerület: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piata I. C. Brătianu 3. II. kerület: Popovici, Piata Badea Cârțan 8. — Kardos-trafik, Piata Traian (szerb templom mellett) Grósz-trafik, Calea Dorobanților 2. III. kerület: Flauder-trafik, Piata Gării. — Nőgrády-trafik, (Corso mellett). — Schmidt-trafik, Piata Dragalina 6. Telefon 45—06. — Vittoria, Piata Carol 54. — Gálgeczy-trafik, Strada Brătianu 15/a. Telefon: 45—18.

Állást keres

Perfekt bejáró szakácsnő román, főzéshez is értő, azonnalra állást keres. Cimeket IV., Str. Pop. de Băsești 21. Házmasterhez leadni. 1845

Alkatmazas

Mindenes szakácsnőt azonnalra felvesszük. Ungár, Piata Brătianu 3. 1967

Hakas

Modern 3 szobás, hallos lakás azonnalra kiadó. I., Str. Buteanu 1. 1675

Adas-velei

Kertes villa, áll ötszobás lakásból, villamos megálló mellett, aszfalt-úttal megfelelő áron kiadó. Érdeklődni lehet 11—31 telefonszám alatt.

Komplett nyomdabehatás és pedig újabb típusú Frankenthal gyorsrajt 63/95 cm., görgőpályás menettel, kitűnő állapotban használt amerikai téglanyomógép, alig használt papírvágógép 79 cm., lábhajtásos perforáló, valamint cca 1.000 kgr. alig használt betű, kizáró anyag és rézhéna, szekrényekkel és regálisokkal együtt eladó. Reich I. Str. Aurel Popovici 10. Telefon: 14—69. 1450

Villanykályha és villany-resó jutányosan eladó. Radocsay II., Str. Abrud 5. 1676

Protos porszívógép 185 volt és egy minimax eladó. II., Str. Abrud 5. Radocsay. 1968

Zongora fekete, rövid, keresztzhúrós, bécsi gyártmány, azonnal eladó. Cím a kiadóban. 1969

Lábszák elsőrangú prémibéléssel, olcsón eladó. II., Str. Petre Teguie 1. I. em. ajtó 6. 1867

Kocsibunda végig prémel béle állapotban eladó. II., Str. Petre 1. I. em. ajtó 6.

Gyermekkosci jókarban lévő Eroilor dela Tisa 55, Németh.

A legnagyobb öröm a gyermekek részére karácsonykor egy jó könyv!

Előfizetünk és olvasunk a „Déli Hírlap” kiadóhivatalában a következő könyveket vásárolhatják önköltségi árban:

Dávid Margit: Grimm mesék	22 lei
Münchhausen vidám kalandjai	22 "
May Károly: A mandarinok országában	32 "
Szegedy Il: Jutkából Judit lesz	32 "
Balla Ignác: Ragyogó mesevilág	32 "
Győry Kiss Mária: A kis kócos	32 "
Pajeken: Bob a hóvadász	42 "
Tamás István: Malacháboru	42 "
Donászy Ferenc: Oroszlánok és tigrisek között	68 "
Kedves háziállataink (képes könyv)	72 "
Walt Disney: Micky egér óriás országban	88 "
Paulini Béla: A madárkosci	124 "
Dumas Sándor: Pamfil kapitány	124 "
Ferenczy László Marcella: Székely népmesék	130 "
Faludi Kálmán: Leszek Ur!	137 "

és még számos gyermek- és ifjúsági könyv a legolcsóbb áron. Vidéki előfizetőinknek postán küldjük a kívánt könyvet, a portó hozzászámításával, utánvétellel!

DÉLI HIRLAP kiadóhivatala
TIMISOARA, I., Piata Brătianu.

Fűleky II kerület, s 3 August 25

a legmodernebb női, férfi és gyermekcipők készítő vállalat

CIPŐK

Javitások pontosan és olcsón

Felhívás. Egy ügyfelem átvenni kérek Arkossy Károly Tem III., Bul. Carol 5 tulajdonát képező vállalatot. Ezennel felhívom a vállalatot, hogy a fentnevezett cégnek összes hitelét, hogy bármi néven nevezendő kötelezettségeit, azonnal leírassák, és a leírásukat 3 napon belül, alulírott köztársasági ügyvezetőnek, az ellenkező esetben azok ügyfelem tulajdonába kerülnek. Ezzel együtt nem lesznek figyelembe véve. Temesvár, 1939, dec. 7. Francisc Jäger ügyvezető, Temesvár III., Bul. Carol 9. Telefon 15—53.

Szép akar lenni?

Használjon KULKA-féle liliom-lejzerméret, liliom-tejszappant és szappant, három részből. Kizárólag a

Városi

gyógyszertárban

a „Fekete Sashoz” az Arany Szarvas épületben I., Piata I. Brătianu.